برنامه اصلاح نظام اداری دولت چهاردهم

جلسه یک‌صد و نود و دوم شورای عالی اداری

مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام اداری و قانون برنامه هفتم پیشرفت

شماره و تاریخ

تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۱۰/۲۶
شماره تصویب‌نامه: ۹۸۸۴۴

محورهای برنامه

۱- اصلاح ساختار و معماری کلان دولت

برنامه: اصلاح ساختارهای تصمیم‌گیری و اجرایی دولت با رویکرد چابک‌سازی ساختارها و حذف واحدهای غیرضرور

۲- مدیریت سرمایه انسانی

برنامه یکم: اصلاح، الگوسازی و راهبری نظام‌های برنامه‌ریزی، تأمین، سنجش و ارزیابی نیروی انسانی
برنامه دوم: توسعه منابع انسانی
برنامه سوم: توسعه فرهنگ سازمانی و ارتقاء اخلاق حرفه‌ای در نظام اداری
برنامه چهارم: بازآرایی نظام مشاغل بخش دولتی
برنامه پنجم: اصلاح نظام جبران خدمت

۳- توسعه دولت هوشمند

برنامه: تدوین و اجرای نقشه راه جامع حکمرانی هوشمند و داده‌مبنا

۴- ارتقاء سلامت اداری و رفع زمینه‌های فساد

برنامه: شناسایی و رفع گلوگاه‌های فسادخیز و موقعیت‌های تعارض منافع

۵- ارتقاء نظام مدیریت عملکرد و بهبود کیفیت خدمات

برنامه یکم: مدیریت عملکرد یکپارچه دولت (سازمان، مدیران، کارکنان)
برنامه دوم: استانداردسازی خدمات و پرداخت مبتنی بر عملکرد

۶- ارتقاء بهره‌وری

برنامه یکم: استقرار نظام ملی بهره‌وری
برنامه دوم: بهره‌وری انرژی
برنامه سوم: چارچوب اتصال پاداش اعضای هیئت مدیره و کارکنان شرکت‌های دولتی به بهره‌وری

دستورالعمل اجرایی برنامه اصلاح نظام اداری دولت چهاردهم

پیوست یکم: سازمان اجرای برنامه اصلاح نظام اداری
پیوست دوم: راهنمای تدوین برنامه عملیاتی اصلاح نظام اداری در دستگاه‌های اجرایی
پیوست سوم: آماده‌سازی و توانمندسازی مجریان برنامه اصلاح نظام اداری
پیوست چهارم: تبیین، ترویج و فرهنگ‌سازی اصلاح نظام اداری
پیوست پنجم: پایش، نظارت و ارزیابی برنامه اصلاح نظام اداری

بخشنامه ۱۰۷۰۳۰
مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۴
سازمان اداری و استخدامی کشور
به تمامی دستگاه‌های اجرایی

محور اول: اصلاح ساختار و معماری کلان دولت

با تأکید بر چابک‌سازی، انسجام‌گرایی و توسعه محلی

اهداف

- بهسازی نقش‌آفرینی دولت در حکمرانی و اداره کشور
- بهینه‌سازی ساختار دولت و دستگاه‌های اجرایی

راهبردها

- تمرکززدایی و واگذاری اختیارات به استان‌ها و مدیریت محلی
- واگذاری تصدی‌ها به بخش غیردولتی
- زمینه‌سازی برای نقش‌آفرینی مردم در اداره امور کشور
- حذف واحدها، فرایندها و فعالیت‌های موازی و غیرضرور
- تقویت نقش‌های خط‌مشی‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری و نظارتی دولت
- اصلاح قوانین و مقررات مرتبط

برنامه: اصلاح ساختارهای تصمیم‌گیری و اجرایی دولت با رویکرد چابک‌سازی ساختارها و حذف واحدهای غیرضرور

- اقدام ۱: شناسایی فعالیت‌ها و وظایف خارج از مأموریت ذاتی دستگاه‌های اجرایی و تشکیلات موازی و غیرضرور
- اقدام ۲: بازطراحی ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی و کاهش واحدهای سازمانی از طریق:
  - انتقال امور حاکمیتی شرکت‌های دولتی به دستگاه‌های ذی‌ربط
  - انتقال تصدی‌های قابل‌واگذاری به بخش خصوصی
  - انتقال تصدی‌های قابل‌واگذاری به استان‌ها و شهرستان‌ها
  - انتقال تصدی‌های قابل‌واگذاری به شهرداری‌ها و نهادهای محلی و مدنی
- اقدام ۳: ادغام شوراهای با وظایف مشابه و متداخل
- اقدام ۴: تعیین نقش دولت، بخش خصوصی و مردم و نحوه تعامل آن‌ها با یکدیگر در ارائه خدمات دولتی
- اقدام ۵: اصلاح الگوی اداره دستگاه‌های اجرایی مستقر در استان‌ها و شهرستان‌ها
- اقدام ۶: بازسازی ساختار فرهنگی کشور

محور دوم: مدیریت سرمایه انسانی

با تأکید بر عدالت‌گرایی، داده‌محوری و توانمندسازی

اهداف

- ارتقای بهره‌وری سرمایه انسانی دولت
- تناسب‌بخشی تعداد کارکنان دستگاه‌های اجرایی
- رشد، تعالی و افزایش انگیزهٔ سرمایه انسانی دولت
- ارتقای فرهنگ اداری کشور
- جذب، تداوم خدمت و ارتقای شایستگان بر اساس حق و عدالت

راهبردها

- اصلاح، تجمیع، به‌روزرسانی و تنقیح قوانین و مقررات حوزه سرمایه انسانی
- به‌کارگیری حکمرانی یکپارچه و داده‌مبنا و روش‌های نوین در مدیریت سرمایه انسانی دولت
- یکپارچه‌سازی و اتصال نظام‌های سرمایه انسانی به یکدیگر در راستای ارتقای عملکرد
- رفع تبعیض ناروا و توسعه شایسته‌سالاری در نظام اداری

برنامه یکم: اصلاح، الگوسازی و راهبری نظام‌های برنامه‌ریزی، تأمین، سنجش و ارزیابی نیروی انسانی

- اقدام ۱: طراحی مدل برنامه‌ریزی نیروی انسانی در بعد کلان در بخش عمومی
- اقدام ۲: استانداردسازی نیروی انسانی دستگاه‌های اجرایی منتخب
- اقدام ۳: طراحی و پیاده‌سازی مدل سنجش و ارزیابی جامع داوطلبان استخدام در دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۴: بازطراحی نظام گزینش منابع انسانی

برنامه دوم: توسعه منابع انسانی

- اقدام ۱: نیازسنجی و طراحی برنامه‌های آموزشی و توسعه شایستگی مدیران
- اقدام ۲: تربیت مدیران جوانِ متعهد و متخصص کارآمد برای تأمین نیاز دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۳: اصلاح نظام انتخاب، انتصاب و ارتقاء مدیران حرفه‌ای دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۴: طراحی و استقرار نظام جانشین‌پروری و مدیریت استعداد در دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۵: بازطراحی نظام آموزش و توانمندسازی کارکنان

برنامه سوم: توسعه فرهنگ سازمانی و ارتقای اخلاق حرفه‌ای در نظام اداری

- اقدام ۱: ابلاغ و پیاده‌سازی دستورالعمل اختصاصی «رفتار حرفه‌ای و اخلاقی کارگزاران نظام»
- اقدام ۲: طراحی جارچوب و تعیین معیارهای ارزش‌های رفتاری و فرهنگی بر اساس مناسبت‌های ملی و مذهبی (با تأکید بر ماه مبارک رمضان) با هدف جاری‌سازی ارزش‌های رفتاری در نظام اداری

برنامه چهارم: بازآرایی نظام مشاغل بخش دولتی

- اقدام ۱: بازطراحی مشاغل عمومی دستگاه‌های اجرایی کشور
- اقدام ۲: بازطراحی مشاغل اختصاصی دستگاه‌های اجرایی کشور

برنامه پنجم: اصلاح نظام جبران خدمت

- اقدام ۱: طراحی نظام جامع پرداخت کارکنان دستگاه‌های اجرایی

محور سوم: توسعه دولت هوشمند

با تأکید بر مردم‌محوری، برابری شهروندان، داده‌محوری، یکپارچگی و آینده‌نگری

اهداف

- اصلاح روش‌ها و فرآیندهای انجام کار برای خدمت‌رسانی بهتر به مردم
- بهبود رتبه کشور در شاخص توسعه دولت الکترونیکی
- انجام کلیه معاملات و ارائه کلیه خدمات دولت به شهروندان به صورت الکترونیک
- هوشمندسازی خدمات دولت
- انجام استعلامات مرتبط با پایگاه‌های اطلاعاتی پایه موضوع قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی به صورت آنی و برخط
- ارتقاء جایگاه ساختاری و انسانی حوزه‌های فناوری در دستگاه‌های اجرایی
- تحقق حداکثری حکمرانی داده‌مبنا و یکپارچگی سامانه‌های اطلاعاتی به منظور تصمیم‌سازی شواهد و داده‌محور

راهبردها

- تدوین، اصلاح و به‌روزرسانی قوانین و مقررات مرتبط با حکمرانی و فناوری‌های داده و اطلاعات
- استقرار نظام حکمرانی داده‌مبنا و تصمیم‌سازی شواهدمحور
- زمینه‌سازی نقش‌آفرینی مؤثر بخش غیردولتی در توسعه دولت هوشمند
- بهره‌گیری از فناوری‌های نوین دیجیتال و هوش مصنوعی در ارائه خدمات به شهروندان
- تغییر رویکرد دولت به دولتی مشارکتی و مردم‌پایه، تسهیل‌گر و نظارت‌گر

برنامه: تدوین و اجرای نقشه راه جامع حکمرانی هوشمند و داده‌مبنا

- اقدام ۱: تدوین نقشه راه استقرار دولت هوشمند
- اقدام ۲: بازنگری در ساختار نهادی واحدهای متولی نوآوری، امنیت و هوشمندسازی و تدوین آیین‌نامه اجرایی مربوطه
- اقدام ۳: تدوین برنامه تحول دیجیتال و طرح‌های راهبردی و عملیاتی پیشران
- اقدام ۴: طراحی و راه‌اندازی سامانه فوریت‌های اداری
- اقدام ۵: اجرای فراگیر اختصاص کدملی و کدپستی در ارائه خدمات

محور چهارم: ارتقاء سلامت اداری و رفع زمینه‌های فساد

با تأکید بر شفافیت، اعتمادسازی و فسادستیزی

اهداف

- کاهش نرخ وقوع فساد و تخلفات در نظام اداری
- ارتقاء سلامت سازمانی در دستگاه‌های اجرایی

راهبردها

- تدوین، اصلاح و به‌روزرسانی قوانین و مقررات سلامت اداری و رفع فساد
- ترویج و فرهنگ‌سازی سلامت اداری در نظام اداری
- توانمندسازی کارکنان دولت در پیشگیری و مقابله با فساد
- رفع زمینه‌های بروز فساد و مدیریت تعارض منافع در راستای پیشگیری و سالم‌سازی نظام اداری
- رفع موانع کارآمدی نظام اداری از طریق اصلاح گلوگاه‌های فسادخیز

برنامه: شناسایی ورفع گلوگاه‌های فسادخیز و موقعیت‌های تعارض منافع

- اقدام ۱: شناسایی و اولویت‌بندی گلوگاه‌های فسادخیز بر اساس ارزیابی ریسک فساد و اجرای برنامه‌های عملیاتی و پروژه‌های اصلاحی برای رفع گلوگاه‌های اولویت‌دار
- اقدام ۲: سنجش سلامت اداری و فساد مبتنی بر ابزارهای بومی
- اقدام ۳: شناسایی و اولویت‌بندی مصادیق تعارض منافع در دستگاه‌های اجرایی و اجرای برنامه عملیاتی برای مدیریت آن‌ها

محور پنجم: ارتقاء نظام مدیریت عملکرد و بهبود کیفیت خدمات

با تأکید بر اثربخشی، بهبود مستمر، خدمت‌رسانی و مشارکت‌جویی

اهداف

- ارتقاء عملکرد دستگاه‌های اجرایی، مدیران و کارکنان
- کاهش شکاف امتیاز عملکردی دستگاه و مدیران و افزایش همگرایی نتایج ارزیابی
- ارتقاء کمی و کیفی خدمات دولت و افزایش رضایتمندی مردم
- تخصیص و مدیریت نظام‌مند منابع دولت بر اساس عملکرد و خدمات دستگاه‌های اجرایی

راهبردها

- تکمیل، اصلاح و به‌روزرسانی قوانین و مقررات مرتبط با مدیریت عملکرد
- یکپارچه‌سازی نظام مدیریت عملکرد در سطح سازمان، مدیران و کارکنان
- منطقی‌سازی نظام توزیع منابع (تشکیلاتی، انسانی و مالی) متناسب با مأموریت‌ها و عملکرد دستگاه
- مشارکت‌جویی از خبرگان و کارشناسان بخش غیردولتی در ارزیابی عملکرد دولت
- ارتقاء سطح شفافیت در فرآیند مدیریت عملکرد مبتنی بر استاندارد شفافیت
- حرکت به سمت اتصال پایگاه‌های داده‌ای کشور به سکوی یکپارچه مدیریت عملکرد نظام اداره و حکمرانی
- اتصال نظام جبران خدمت، ارتقاء و انتصاب به ارزیابی عملکرد کشور
- شناسایی و استانداردسازی خدمات دستگاه‌های اجرایی متناسب با مأموریت‌های ذاتی دستگاه‌های اجرایی

برنامه یکم: مدیریت عملکرد یکپارچه دولت (سازمان، مدیران، کارکنان)

- اقدام ۱: تدوین آیین‌نامه ارتقای نظام مدیریت عملکرد مشتمل بر ارزیابی عملکرد سازمان، مدیران و کارکنان
- اقدام ۲: بازنگری، اصلاح و ابلاغ دستورالعمل اجرایی ارزیابی عملکرد سازمان، مدیران و کارکنان
- اقدام ۳: توسعه ابزارها و روش‌های سنجش دقیق رضایت مردم از کارکنان و خدمات دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۴: سنجش نگرش مردم نسبت به عملکرد دستگاه‌های اجرایی و کارگزاران دولت (افکارسنجی)

برنامه دوم: استانداردسازی خدمات و پرداخت مبتنی بر عملکرد

- اقدام ۱: استانداردسازی خدمات و فرآیندهای ارائه آن‌ها در دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۲: برآورد و محاسبه قیمت تمام‌شده خدمات دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۳: طراحی و پیاده‌سازی الگو و معیارهای پرداخت مبتنی بر عملکرد

محور ششم: ارتقاء بهره‌وری

با تأکید بر فرهنگ‌سازی، مردمی‌سازی و دانش‌محوری

اهداف

- ارتقاء بهره‌وری دولت در ابعاد نیروی انسانی، مدیریت، منابع و فناوری
- رشد بهره‌وری خدمات کلیدی دستگاه‌های اجرایی
- کاهش مصرف و افزایش بهره‌وری انرژی

راهبردها

- توسعه نظام ملی بهره‌وری
- مردمی‌سازی و افزایش مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان و متخصصان در حرکت ملی بهره‌وری
- آموزش، ترویج و فرهنگ‌سازی بهره‌وری در میان مردم و کارکنان دولت
- سنجش و پایش مستمر بهره‌وری با استفاده از شاخص‌های عینی و نظام داده‌مبنا
- بهره‌وری فضایی و مکانی و بهسازی ساختمان‌های دولتی

برنامه یکم: استقرار نظام ملی بهره‌وری

- اقدام ۱: طراحی و استقرار نظام ملی بهره‌وری
- اقدام ۲: تدوین برنامه ارتقای بهره‌وری بخش‌ها
- اقدام ۳: طراحی و پیاده‌سازی نظام سنجش بهره‌وری خدمات کلیدی دستگاه‌های اجرایی و کارکنان دولت
- اقدام ۴: تعیین اهداف کمی و کیفی و سنجش و پایش شاخص‌های بهره‌وری
- اقدام ۵: توسعه نظام اعتباربخشی متخصصان، مراکز توانمندساز و جوایز بهره‌وری
- اقدام ۶: طراحی و جاری‌سازی نظام تسهیم منافع حاصل از مشارکت ذی‌نفعان (شرکت‌های مشاوره و دانش‌بنیان) در ارتقای بهره‌وری

برنامه دوم: بهره‌وری انرژی

- اقدام ۱: بازآرایی مکانی و فضایی در راستای کاهش ساختمان‌های دستگاه‌های اجرایی
- اقدام ۲: طراحی و اجرای برنامه‌های آموزش، فرهنگی و ترویجی صرفه‌جویی در مصرف انرژی
- اقدام ۳: طراحی و اجرای سازوکارهای تشویقی و تنبیهی برای نهادینه‌سازی صرفه‌جویی مصرف انرژی
- اقدام ۴: هوشمندسازی ساختمان‌ها، هوشمندسازی و بهینه‌سازی مستمر تأسیسات مکانیکی و برقی و نصب سامانه‌های کنترلی مصرف انرژی
- اقدام ۵: بهره‌گیری از منابع انرژی‌های تجدیدپذیر برای تأمین بخشی از انرژی موردنیاز ساختمان‌های دولتی
- اقدام ۶: ممیزی انرژی و تهیه طرح‌های بهینه‌سازی به منظور کاهش اتلاف انرژی از مسیر اجرای کامل مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان در ساختمان‌های دولتی

برنامه سوم: اتصال پاداش اعضای هیأت‌مدیره و کارکنان شرکت‌های دولتی به بهره‌وری

- اقدام ۱: تدوین چارچوب اتصال پاداش اعضای هیأت‌مدیره و کارکنان شرکت‌های دولتی به بهره‌وری